

VOJÁCI SPOLEČNĚ

Mediaální platforma ASOCIACE „Vojáci společně“

*Sdružení domácího odboje a partyzánů ČR * Sdružení zahraničních letců * Sdružení zahraničních letců-východ * Svaz civilní obrany ČR * Svaz letců ČR * Svaz pomocných technických praporů-vojenských táborů nucených prací * Svaz vojáků v záloze ČR * Svaz vojáků z povolání AČR * Unie armádních sportovních klubů ČR * Vojenské sdružení rehabilitovaných * Vojenská sekce Konfederace politických vězňů * Vojenský klub myslivosti*

Vážení čtenáři,

počátek a první polovina letošního roku byla z pohledu činnosti Asociace „Vojáci společně“ jakoby pokračováním roku 2003, tj. obdobím plným změn a především někdy až tápáním v realizaci vztahů s mimoasociovanými subjekty, hlavně představiteli rezortu Ministerstva obrany. Ti se celkem ochotně zúčastňují zasedání prezidia AVS, informují o situaci v AČR, méně se však již daří proměňovat vzájemný dialog na konkrétní kooperující činy, což se markantně projevuje zejména v oblasti podpory zahraničních aktivit Asociace, ale i v dalších sférách spolupráce. Jistě stojí za to, abychom zkusili tuto situaci analyzovat, identifikovat příčiny této komunikační a věcné bariéry a postupně ji odstraňovat.

Asociace se letos rozšířila o dva nové členy, v některých stávajících členských organizacích byly provedeny změny v jejich vedeních. O tom všem se můžete dočíst nejen v našem periodiku, ale částečně i ve čtvrtletníku Vojenské rozhledy, což vedení AVS oceňuje.

Další aktivity v oblasti publikační se chystají po spuštění nového armádního internetového serveru. Je připravena vlastní webová stránka AVS, která by po příslušných technických opatřeních mohla být spuštěna do konce letošního roku. Myslíme si, že rozhodně přispěje k rozšíření znalostí o Asociaci, zlepšení komunikace se spolupracujícími subjekty a také k přehlednější prezentaci jednotlivých asociovaných svazů a sdružení.

Redakční rada

Jednání Prezidia AVS s předsedou vlády ČR

Stejně, jak je současná doba složitá pro společnost, armáda to nemá o nic jednodušší. Existuje zde však skupina organizací, a tedy jejich členů (současných, bývalých, budoucích příslušníků armády), která se vydala na cestu pomoci a hledání východisek z existující situace. Tímto uskupením je ASOCIACE „Vojáci společně“ s více než 50 tisíci členy. AVS je tedy větší než připravovaná profesionální armáda.

Tato ASOCIACE sdružuje třináct organizací, které si pro rok 2004 vytyčily následující hlavní cíle:

- Uzavřít a zahájit realizaci společné smlouvy ASOCIACE s rezortem obrany.
- V rámci reformované armády navrhnout možná řešení ve vývoji rezortu obrany v souladu se získanými poznatky.

- ❑ Pozornost věnovat formující se profesionální armádě, jakož i aktivním zálohám dobrovolným. V oblasti záloh realizovat smlouvu s Generálním štábem AČR.
- ❑ Zvýšenou pozornost věnovat opatřením sociální a zdravotní péče vůči válečným veteránům a bývalým vojákům.
- ❑ Realizovat doposud osvědčené metody výchovy vojenských tradic s cílem rozvoje vlastenectví, brannosti a odpovědnosti za obranu státu.
- ❑ Nadále se podílet na sportovních, kulturních a zájmových aktivitách příslušníků AČR k zdravému způsobu života a zvyšování fyzické zdatnosti.
- ❑ Rozvíjet zahraniční činnost ve spolupráci s dalšími subjekty.
- ❑ Veškerou činnost ASOCIACE a spolupráci všech sdružených organizací výrazněji prohlubovat. Zaměřit se na získávání dalších členů ASOCIACE v průběhu roku.

Realizace převážné většiny z těchto cílů byla zahájena a obvykle na jejich počátku stojí intenzivní spolupráce s vedoucími funkcionáři rezortu Ministerstva obrany.

Cíl zvýšené pozornosti v oblasti sociální a zdravotní péče o válečné veterány a bývalé vojáky se ASOCIACE rozhodla vzhledem k nadcházejícím výročím (60. výročí SNP, 60. výročí Dukelské operace a 60. výročí ukončení druhé světové války) věnovat zvláštní pozornost. Váleční veteráni druhé světové války v současné době potřebují především naši pomoc a péči, a po právu ji očekávají od státu, za nějž byli ochotni bojovat a nasazovat své životy.

Tato skutečnost vedla ASOCIACI k žádosti o jednání s předsedou vlády. Takováto jednání se neuskutečňují často, o to důslednější byla nejen příprava, ale i přístup k tomuto významnému setkání.

Vlastního jednání dne 1. 4. 2004 se společně s předsedou vlády Vladimírem Špidlou zúčastnil vedoucí odboru obrany Úřadu vlády ČR Ing. Lesný a celé Prezidium ASOCIACE. Obsah jednání lze rozdělit do tří oblastí:

- představení ASOCIACE,
- současná činnost, úloha a cíle ASOCIACE,
- náměty a doporučení pro vládu či státní orgány.

Prezidium AVS

Do představení ASOCIACE se iniciativně zapojili všichni předsedové asociovaných organizací, kteří si uvědomují kvalitu a účinnost svého úsilí, jak je jednotlivé organizace vyvíjejí. Myslíme si, že toto poznání předsedovi vlády především odkrylo šíři nejen problémů, ale i rozsah aktivit a úsilí jednotlivých organizací a samozřejmě ASOCIACE jako celku.

Druhá část jednání se opírala především o Hlavní cíle, jimiž se ASOCIACE v roce 2004 bude zabývat. Společný závěr k této oblasti byl jednoznačný. Nejsou to cíle jednoduché, ale velmi pro rezort obrany důležité a potřebné. Společné úsilí ASOCIACE a rezortu je potřebné a nezbytné.

Třetí část jednání se zabývala náměty, doporučeními či žádostmi o pomoc ze strany vlády a byla směřována ve prospěch veteránů druhé světové války.

Požádali jsme předsedu vlády, aby cestou Ministerstva zdravotnictví bylo ukončeno zabezpečení veteránů druhé světové války (vojáků a pojištěnců Vojenské zdravotní pojišťovny) léky, stejně jak je tomu u vojáků z povolání. Nejde o žádná privilegia vojáků, jde jen o péči rezortu Ministerstva obrany o své bývalé příslušníky. Předseda vlády nám sdělil, že tento námět dořeší sám.

Druhým námětem je současný neutěšený stav v oblasti léčení dlouhodobě nemocných (dále jen LDN) a domova důchodců (dále jen DD). Nastala kritická doba na potřebu lůžek následné péče právě pro tyto veterány druhé světové války. Teorie o tom, co uděláme za rok, dva a tři roky jsou snad jen čekáním na to, že jich již nebude třeba. Je hrubou neodpovědností vůči těmto občanům, že nedošlo již dříve k zásadnímu řešení a tedy zabezpečení léčení dlouhodobě nemocných a domovů důchodců.

ASOCIACE „Vojáci společně“ výsledek předsedovi vlády předložila (o čemž píšeme na jiném místě našeho časopisu). Toto řešení jako zásadní bylo přijato, a tak nyní záleží na ministerstvu obrany a získaných sponzorech, zda dokáží k 60. výročí slavných historických událostí druhé světové války toto zabezpečení veteránů připravit. ASOCIACE bude předsedu vlády pravidelně informovat, protože je přesvědčena o nezbytnosti řešení, ale i jeho využití v budoucnosti pro veterány mezinárodních misí.

Třetím námětem bylo fungování ASOCIACE jako zpětné vazby pro státní orgány v oblasti otázek obranné politiky státu a tedy i podíl státu na jejím fungování. Zájem o tuto realizaci je, ale je bezprostředně nutné hledat kvalifikovaného řešení.

Závěr celého hodinového jednání byl velmi pozitivní, jak to vyjádřil předseda vlády pan Vladimír Špidla. Nás členy ASOCIACE, a to i zkušené bojovníky druhé světové války překvapila klidná a věcná atmosféra jednání, snaha najít řešení námětů a objektivita k uvedeným problémům, a především definované závěry pana předsedy vlády.

ASOCIACE „Vojáci společně“ považuje toto jednání za velmi dobrý začátek pro další rozvoj činnosti všech asociovaných organizací, protože slyšeli poděkování předsedy vlády za činnost, kterou provádějí. Tato popsaná skutečnost, ale i dosavadní výsledky prokazují nezbytnost existence takového subjektu jako je ASOCIACE „Vojáci společně“ paralelně s profesionální armádou. Vážme si této skutečnosti, protože to dělají občané našeho státu dobrovolně, ve prospěch obranné politiky státu a bez nároku na odměnu, i když to se nyní „nenosí“.

Připravil plk. Ing. Jan Kříž

Česká republika musí být k veteránům matkou a ne macechou!

(Rozhovor s generálním ředitelem VoZP Ing. Františkem Beránkem)

Tak, jak jsme vás informovali v našem čtrnáctideníku A-Report 7/2004 dne 17. března t.r. se uskutečnilo již osmé setkání hlavních představitelů Svazu vojáků z povolání s veliteli operačních stupňů. S velmi zajímavým podnětem vystoupil i člen Ústřední rady SVP a generální ředitel Vojenské zdravotní pojišťovny Ing. František Beránek, aby větší pozornost byla věnována válečným veteránům a lidem, kteří se především zasloužili o novodobé dějiny České republiky. Slíbil, že se v nejbližší době sejde se všemi představiteli organizací sdružených v ASOCIACI „Vojáci společně“ a poradí se s nimi o možnostech a způsobech řešení jejich složité situace. Dne 1. 4. 2004 se operativně, za účasti prezidenta AVS Ing. Jana Kříže, sešli ve Vojenské zdravotní pojišťovně (VoZP) reprezentanti všech organizací sdružených v této ASOCIACI.

Pane řediteli, co vás vedlo k tomu, že se snažíte pomoci těmto veteránům ?

Je to hned několik důvodů. Především si myslím, že k lidem, kteří bez ohledu na svůj materiální či osobní prospěch věnovali to nejcennější, co člověk má, svůj život a zdraví naší republice, se někteří její představitelé chovají tak, jako by si tuto skutečnost plně neuvědomovali. Mají průměrně 85 let a tak, jak jsem např. hovořil s gen. Hlučkou, otázky spojené s jejich důstojným dožitím, se prý vyřeší samy, až všichni zemřou. A konečně mám profesně blízko k armádě, protože jsem byl 20 let vojákem v činné službě. Vojenská zdravotní pojišťovna ČR byla zřízena na základě žádosti armády právě proto, aby byla rezortní zdravotní pojišťovnou pro armádu a řešila problémy spojené s jejich ať bývalými, současnými nebo budoucími příslušníky.

Můžete našim čtenářům sdělit podrobnosti o vašich zámyslech?

Jsem členem Ústřední rady Svazu vojáků z povolání. V součinnosti s touto organizací a především s ASOCIACÍ „Vojáci společně“ chceme vyvinout úsilí k řešení problémů těchto lidí. Uskutečnila se schůzka s ministerským předsedou, hovořil jsem s některými politiky a ze všech směrů je zřejmá politická vůle řešit tyto otázky. Podle mého názoru je v současné době nutná spolupráce s Armádou ČR a její dobrá vůle pomoci.

Snahou je, aby AČR pronajala pro tyto účely vhodný objekt, který nepotřebuje. Ten by se přizpůsobil pro účely těchto lidí, a to od domu seniorů až po hospic. Pro spolupráci bylo získáno družstvo VKV Praha, kterému osud těchto lidí není také lhostejný.

Připravil plk. Ing. Jan Kříž

Jak ten čas letí ...

(Před půlstoletím byly zrušeny tábory nucených prací – pomocné technické prapory)

Že jsou o padesát roků starší, si připomenuli letos na jaře někdejší příslušníci do té doby neobvyklých vojenských útvarů – PTP, které tehdejší komunistická moc zřídila údajně pro převýchovu tzv. protilidových a protisocialistických živlů; ve skutečnosti to byl jenom jeden z mnoha způsobů persekuce nepohodlných občanů režimem. A přestože Čepičkova armáda do nich povolávala od roku 1950 podle rozhodnutí všemocného ÚV KSČ nejen mladíky odvodních ročníků, ale i mnohem, mnohem starší (věřte-nevěřte i něco přes šedesát let věku!), řady

pétépáků za to půlstoletí již notně prořídly. Dnes nás žije již jenom necelá čtvrtina z původních téměř 45 000 a tempo, jakým odcházejí na věčnost, se stále zrychluje. Vždyť ti nejmladší slaví letos sedmdesátiny. Společný osud, který jim tehdy přichystali, je však drží celou tu dlouhou dobu pěkně pohromadě a není nadsázkou tvrzení, že jen málokteré sdružení občanů vytrvává v jednotě tak dlouhou dobu. Zbytky někdejších pétépáků byste našli roztroušeny po celém světě, doslova na všech kontinentech, snad jenom s výjimkou oblastí věčného ledu a sněhu mnozí se po létech exilu občas vracejí nebo alespoň píší kamarádům, připomínají si dávné společné zážitky a mají stále zájem o to, co ještě my tady doma, zmůžeme.

Vraťme se však k počátku letošního roku. Koncem ledna měla čtyřčlenná delegace Svazu PTP ČR příležitost osobně seznámit prezidenta republiky Václava Klause při audienci na Pražském hradě s činností své organizace, se snažením svých členů přiložit ruku ke společnému dílu při upevňování demokracie bez přívlastků, kde to jen jejich zdravotní stav dovolí, se svými životními zkušenostmi počínaje léty, strávenými v pomocných technických praporech na počátku padesátých let minulého století až k naší přítomnosti. Delegaci (a následně i celou rodinu pétépáků) potěšil shodný názor pana prezidenta na v té době televizí uváděný švandrlíkovský seriál, nemající přes tradiční halasnou reklamu nic společného s tou skutečností, kterou pétépáci museli prožít na vlastní kůži. Že pétépáci nejsou žádní suchaři, přesvědčili prezidenta Klause také nečekaným dárkem: věnovali jsme mu originální hedvábnou modrou kravatu se zlatým vzorem Zlaté brány svatovítského chrámu Hradu. Překvapení bylo nefalšované a ještě se zvýšilo, když jsme mu odevzdali hedvábný šátek ve stejném provedení pro paní Livii. Určitě jsme „zabodovali“! Přijetí mělo neformální, přátelský ráz a proti plánovaným 30 minutám se protáhlo na dvojnásobek. Když jsme potom odcházeli z Hradu, shodli jsme se na tom, že zájem pana prezidenta o nás a naše názory byl opravdový, hodný naší důvěry. Pro přesnost ještě dodávám, že byli přítomni také vedoucí Kanceláře prezidenta republiky dr. Weigl a tajemník prezidenta M. Jákl, delegaci našeho svazu tvořili bratři Lopaťuk, dr. Dufek, Růžička a Krása.

Zrušení pomocných technických praporů k 1. květnu 1954 jsme sobě i veřejnosti připomněli na shromáždění delegátů ze všech okresních klubů v Hlavním sále ministerstva obrany Na Valech 28. dubna. K účasti jsme pozvali řadu významných osobností veřejného života včetně prezidenta republiky (jehož program mu však účast neumožnil, takže ho zastupovali oficiálně ředitel KPR dr. Weigl a náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky gen. Ing. V. Pícek). To, že většina pozvání přijala, můžeme jistě považovat za uznání práce všech členů Svazu PTP ČR. Přivítali jsme náměstkyni ministra obrany paní Ing. J. Příbylovou, náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíka Ing. P. Štefku, velitele sil podpory a výcviku AČR generálmajora Ing. J. Ďuricu, primátora hlavního města Prahy MUDr. P. Béma, hejtmana Středočeského kraje Ing. P. Bendla, dr. V. Buřiče v zastoupení ředitele odboru mimorezortní spolupráce brigádního generála Ing. J. Prokeše, předsedkyni Konfederace politických vězňů dr. N. Kavalírovou a místopředsedu M. Nerada, náměstka ředitele Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu dr. P. Breta a Jana Srba, zástupce Asociace „Vojáci společně“ a Svazu letců plk. Z. Těšínského, bývalou předsedkyni Senátu Parlamentu ČR a naši dlouholetou příznivkyni dr. L. Benešovou, delegáty Slovenského zväzu PTP J. Budínského, H. Breburdu a V. Dudáka a mnoho dalších.

K významnému datu se ve svém projevu vrátil předseda Ústřední rady Svazu PTP ČR V. Lopaťuk, který kromě jiného také citoval z rozhodnutí politického sekretariátu ÚV KSČ z 21. dubna 1954, že „ustanovení charakteru osob kádrově závadných a způsob jejich využití

v armádě neodpovídá současným politickým poměrům a intencím strany a vlády z poslední doby“. Soudruzi tehdy vlastně přiznali, že systém zřízení pomocných technických praporů byl nesprávný a neudržitelný. Příčiny toho stavu známe, všichni dobře nalézáme je nejen v situaci doma, ale i ve vztazích se zahraničím. Je dobré si uvědomit, že rozhodnutí zrušit PTP – vojenské tábory nucených prací – bylo ovlivněno v počáteční fázi odchodem dvou „velkých praporečníků komunismu“ Stalina a Gottwalda na věčnost i následnou, byť skromnou výměnou těch, kdo šli bezohledně jejich cestou.

Svůj procítěný proslov uvedla náměstkyně ministra obrany paní Ing. J. Příbylová citací římského stoického filozofa Seneky „Náš život je okamžik, či dokonce ještě méně,“ a pokračovala: „Z hlediska věčnosti jistě, nikoli však z pohledu individuálního, zvláště jedná-li se o život, který byl na prahu dospělosti změněn totalitní mocí. Takový život není okamžikem. V takovém životě se jako v kapce křišťálově čisté vody odděluje věrnost od zrady, charakter od bezpáteřnosti, pravda od lži. Padesátá jubilea jsou obvykle zdrojem slavnostních a povznášejících pocitů. Avšak při padesátém výročí zrušení pomocných technických praporů se i po půlstoletí kromě úlevy a radosti z pádu obludné likvidační mašinérie vkrádá do našich myslí ozvěna hrůz a bezpráví, páchaného na lidech jen proto, že zůstali věrni svým ideálům.“

Nemohu pominout rovněž několik vět, kterými paní náměstkyně svůj projev zakončila: „Chci vám poděkovat za nezměrné úsilí, s nímž podporujete všechny snahy o objektivní poznání minulosti. Skláním se před osobní statečností, kterou jste prokázali a obdivuji entuziasmus, s jakým upozorňujete na každé ohrožení svobody a demokracie. Váš osud byl jako příběh stromů, které neklesly pod prvním úderem které by se spíše zlomily, než aby se ohnuly.“

Pozdrav všem pětépákům vyřídil od prezidenta republiky ředitel jeho kanceláře dr. Weigl, který nás ujistil zájmem prezidenta nejenom o naši minulost, ale i o naše současné snahy o nápravu toho, co neblaze znamenal komunistický režim a uvedl, že si váží každé naší iniciativy, již přispíváme navzdory svému věku a mnohdy i zhoršenému zdraví k uchování pravdy nejen o své minulosti a posilování demokratických poměrů ve státě. Pozdrav přednesl poté pražský primátor MUDr. P. Bém, který mezi pětépáky přišel poprvé a doufejme, že navázané kontakty se promění i v reálných skutcích, jimiž by hlavní město republiky mohlo pětépákům pomoci.

Rozkazem přítomného náčelníka Generálního štábu AČR genpor. Ing. P. Štefky byly uděleny Čestné odznaky AČR Přemysla Otakara II., krále železného a zlatého, za dlouhodobý osobní podíl ke vzájemné spolupráci s Armádou České republiky V. Lopaťukovi, dr. B. Dufkovi, Ing. L. Malinkovi, J. Růžickovi a Ing. Z. Škorpilovi. Náčelník GŠ AČR potěšil přítomné kromě jiného také slovy: „Setkávám se tady s lidmi, jejichž odvaha a morální kredit dokázaly zvítězit nad zvůli mocných. Vaše příběhy a zkušenosti by se neměly stát jen součástí historie, ale měli bychom z nich neustále čerpat poučení, protože i dnešní doba přináší zvraty a trpké chvíle. Změnil se svět i podmínky života v něm, ale nezměnila se, naopak ještě zesílila, potřeba morálně vyspělých lidí jako jste vy.“

Předsedkyně Konfederace politických vězňů dr. N. Kavalírová připomenula podobnost osudů politických vězňů a pětépáků: „Vy, pětépáci, máte proti nám jednu nespornou výhodu: jste mladší, v průměru nejméně o deset let, a to už něco znamená. Proto naše symbióza je tak důležitá. Byli jste také zbaveni svobody, když bolševici usilovali pomocí koncentráků a jáchymovského uranu zlikvidovat statečné muže-mukly a ženy zotročit neúměrnou fyzickou prací a duševním tlakem. Vy – armádo beze zbraní – tolik se vás bolševici báli, abyste se náhodou nestali pátou kolonou! Vy budete mít jako organizace jednou povinnost převzít naši pochodň pravdy a spravedlnosti, dokud v této zemi bude třeba minulost připomínat, dokud lid této země a hlavně jeho mládež tuto pravdu nepřijme za svou.“

Zaznělo i několik dalších projevů v podobném duchu. O vzpomínkovém shromáždění informovala stručně televize, rozhlas i některé deníky. Podobná shromáždění byla uspořádána za přítomnosti místních vysokých představitelů také v dalších městech republiky. Za všechny jmenuji alespoň shromáždění ve Sněmovním sále kroměřížského zámku (v jehož programu bylo také tradiční symbolická zalití našeho Stromu milénia v zámeckém parku), setkání v Táboře, v Kladně, v Kolíně a Kutné Hoře, v Plzni i v nejmenším okresním klubu ve Stříbře, atd. Na závěr musím konstatovat, že tato shromáždění splnila svůj účel – připomenout datum a skutek, který byl významným nejen pro desítky tisíců tehdejších nevolníků ve vojenském stejnokroji, ale i pro novodobou historii našeho státu.

Pétépáci však letos nejen vzpomínali: jako každoročně uspořádali desítky setkání, která jsou organizována zpravidla podle někdejší příslušnosti k jednotlivých útvarům, rotám či četám. Některá mají již dlouholetou tradici, avšak další ještě vznikají. Desítky takových setkání se již uskutečnily, další jsou připraveny pro poslední měsíce roku. K těm nejvýznamnějším patřilo samozřejmě tradiční setkání s Armádou České republiky na Libavě u Olomouce, které bylo letos již 3. června. V zámku v Brandýse nad Labem se podařilo dokončit nové uspořádání stále výstavy a historii PTP tak, že mohla být znovu otevřena při městských slavnostech 8. května. Výstava je plná dokumentů zejména z doby před padesáti lety, ale také dokladů o současné činnosti dnešních sedm a více sátníků, kteří na archivních materiálech a osobních vzpomínkách přibližují veřejnosti zručnost bolševických metod začátku padesátých let minulého století. (Návštěvu tohoto zrcadla doby doporučujeme všem, nejlépe po předchozí dohodě s kanceláří Svazu PTP, tj. každé pondělí dopoledne na telefonu 973 205 405).

Pétépáci nechtějí zaostávat ani za módou: dalším znakem příslušnosti k této „společnosti starých pánů“ se stává klubová kravata, jež bude užívána také jako dárek osobnostem, kterých si vážíme. Vyvrcholením letošní činnosti bude pak v listopadu sjezd Svazu PTP ČR za účasti delegátů všech okresních klubů.

A protože se chceme udržet stále – pokud nám to zdraví dovolí – v dobré formě, některé okresní kluby organizují výlety a zájezdy „po vlastech českých“ a někdy i do zahraničí. Doma navštěvují zajímavá místa starší i novější historie, neváhají vyšlápnout si třeba i na Říp (případ pražského oblastního klubu), podívat se i na místa, kde před pěti desítkami let „sloužili vlasti“ beze zbraně, zato úspěšně s krumpáčem a lopatou či s hornickou sbíječkou v ruce. Plníme tak slib, který jsme dali sami sobě už před mnoha roky, že dokud nám zdraví alespoň trochu vydrží, nepřestaneme být aktivní, abychom mohli co nejdéle ukazovat těm mladším generacím, jaké nepravosti (příliš slušně řečeno !) si dokázali vymýšlet jedni Češi proti druhým Čechům v dobách, kdy u nás slovo „pravda“ mělo zcela jiný význam, než se uvádí ve slovnících řečí celého světa.

Pavel Krása

Změny ve vedení Ústřední rady Svazu vojáků z povolání AČR

Dne 23. června 2004 se uskutečnilo 20. zasedání Ústřední rady Svazu vojáků z povolání AČR (ÚR SVP AČR). K hlavním obsahovým otázkám se řadí projednání záměru o způsobech rozšíření členské základny a provedení personálních změn v Ústřední radě. Po čtrnácti letech opustil funkci předsedy Ústřední rady SVP AČR plk. Ing. Jan Kříž. Spolu s ním ukončil své působení ve funkci vedoucího sekretariátu-výkonného tajemníka Ústřední rady genmjr. PhDr. Jaromír Matula, CSc.

Novým předsedou Ústřední rady SVP AČR se stal **kpt. Ing. Roman Doba**. Novým členem předsednictva Ústřední rady se stal plk. v zál. Ing. František Beránek a za člena Ústřední rady byl zvolen plk. prof. Bohumil Hnízdo. Vedoucím sekretariátu – výkonným tajemníkem Ústřední rady Svazu – se stal rtn. v zál. Dominik Žbánek.

Rtn. v zál. Dominik Žbánek

Pod záštitou ministra obrany – Pohár osvobození

Ve dnech 14. až 16. května 2004 uspořádal Svaz vojáků z povolání AČR a jeho odborná sekce pro zálohy ve vojenském výcvikovém prostoru Dědice jubilejní 30. ročník mezinárodní střelecké soutěže Pohár osvobození. Záštitu nad soutěží převzal ministr obrany České republiky Ing. Miroslav Kostelka. Jednotlivci i družstva, která se umístila na prvních třech místech obdrželi broušený pohár s věnováním ministra obrany. Další ceny poskytlo rekrutační středisko v Brně a sponzoři.

Mimo účastníků z České republiky přijali pozvání hosté ze Slovenska, z Polska, Maďarska, Rakouska a z Chorvatska. Družstvo vyslalo také Velvyslanectví Ruské federace v ČR a po celou dobu trvání závodu byl přítomen vojenský a letecký přidělenec Polské republiky v ČR plk. Henryk Budziński. Celkem se na střelnici sešlo 90 střelců. Nechyběli příslušníci aktivních záloh – z Brna, Ústí nad Labem, Hradce Králové, Plzně a Prahy.

30. ročník Poháru osvobození začal nástupem účastníků a zahájil ho náčelník štábu Ředitelství pro výcvik a doktríny plk. Ing. Jaromír Zůna. Soutěžící byli rozděleni do pěti skupin, které rotovaly po jednotlivých pracovištích. Prvním pracovištěm byl hod granátem na cíl, druhým pracovištěm pistolová střelnice, třetím samopalová střelnice, čtvrté a páté pracoviště byly ukázky. Na jednom byl výklad k cvičným zbraním s laserovým paprskem, které jako dar Armáde ČR dodaly USA, na druhém jsme si mohli vyzkoušet odstřelovací pušku Falcon.

V odpolední části se uskutečnila čtvrtá disciplína – rychlopalba z pistole. Na závěr soutěže provedli poslední vojáci základní služby ukázkou použití cvičných zbraní s laserovým paprskem. Využití laseru umožňuje lépe simulovat zasažení protivníka a tím se výcvik stává akčnějším.

Vyhodnocení soutěže a vyhlášení výsledků proběhlo ve srubovém táboře. V jednotlivcích i družstvech se nejlépe umístili vojenští policisté z Brna a studenti Vojenské akademie. Pro účastníky byl připraven společenský večer, který vyvrcholil neformálním setkáním u táboráku

Des. v zál. David Deus

Z činnosti Sdružení zahraničních letců-východ

Ve čtvrtek 19. srpna 2004 byla ve Slovenském institutu v Praze zahájena výstava k Vítěznému boji československých a spojeneckých letců a paradesantní brigády, věnované 60. výročí jejich bojů ve druhé světové válce. Autorem expozice je plk. doc. Ing. Ján Daňko, CSc., předseda Sdružení zahraničních letců-východ.

Výstavu zahájila ředitelka Slovenského institutu Mgr. Ľubica Krénová. O vojensko-historických aspektech Slovenského národního povstání hovořil vojenský a letecký přidělenec Slovenské republiky v Praze plk. Michal Fulier. Průvodní slovo k vystavenému obrazovému materiálu přednesl autor výstavy.

Vernisáže se zúčastnili významní hosté: náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky generálmajor Ing. Vladimír Pícek, zástupce náčelníka Generálního štábu AČR-ředitel společného operačního centra MO ČR generálmajor Ing. Emil Pupiš. Přítomen byl rovněž vojenský a letecký přidělenec Polské republiky v ČR plk. Henryk Budziński.

Na dvaceti pěti panelech je zachycen ve fotografiích průřez klíčovými událostmi jak samotného Slovenského národního povstání, tak příčin rozpadu společného československého státu v roce 1938 a pohledu na SNP v letech následujících.

Máte-li zájem výstavu navštívit, najdete ji v Galerii Slovenského institutu v Praze, v Jilské ulici č. 16. Otevřeno je každý pracovní den mimo pátku od 10 do 18 hodin. V sobotu a v neděli je možné výstavu zhlédnout v odpoledních hodinách mezi 14. až 18. hodinou.

-dž-

Dotační politika rezortu obrany k nestátním neziskovým organizacím v roce 2005

www.army.cz (Finance, Dotační politika MO)

1. Úvodní informace k dotační politice rezortu obrany pro rok 2005

Na základě usnesení vlády ČR č. 586 ze dne 9. června 2004, k hlavním oblastem dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím (dále jen NNO) v roce 2004, byla rezortem obrany připravena k realizaci dotační politika k nestátním neziskovým organizacím spolupracujícím s rezortem obrany.

Ministr obrany schválil „Dotační programy“, podle kterých nestátní neziskové organizace mohou v roce 2005 realizovat svůj vztah k rezortu obrany a k plnění některých specifických úkolů prostřednictvím předložených žádosti, ve kterých je stručně a výstižně projekt zapracován.

Žádost o poskytnutí neinvestiční dotace je potřebné zaslat **nejpozději do 31. 12. 2004** na adresu: Ministerstvo obrany, odbor mimorezortní spolupráce, sekce personální MO, nám. Svobody 471, 160 01 Praha 6, **ve dvojím vyhotovení**. Nejpozdější datum razítka pošty je 31. 12. 2004. Na později doručené **žádosti nebude brán zřetel**.

Dotační politiku k NNO považuje rezort obrany za významnou součást komplexní branné problematiky ve spolupráci s veřejností. Hodnotitelská komise, ustanovená ředitelem personální sekce MO, posoudí všechny projekty, které přišly včas, splňují formální i obsahové náležitosti, a z nich vybere ty projekty, které se nejvíce přibližují vypsáním dotačním programům. Předložený projekt bude posuzován podle „Kritérií pro hodnocení programů a projektů“ uvedených dále, tak aby nebylo porušeno „Odborné nařízení pro poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu kapitola 307 – Ministerstvo obrany nestátním neziskovým organizacím v roce 2004“.

Vybrané projekty potom navrhne řediteli sekce personální MO ke schválení. Ten ve svém „Rozhodnutí“ navrženou dotaci schválí nebo má právo změnit rozhodnutí hodnotitelské komise včetně výše navržené dotace.

NNO, jejíž projekt nebyl vybrán k realizaci, **se důvod nesděljuje**, avšak nevybrání projektu k realizaci jim bude oznámeno.

NNO, jejíž projekt byl vybrán k realizaci, bude tato skutečnost oznámena zasláním „**Rozhodnutí**“ s náležitostmi v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.
Ministerstvo obrany – Sekce personální pro tento účel vyhláší výběrové řízení.

2. Postupy a termíny předkládání žádostí o poskytnutí dotace

Typy nestátních neziskových organizací, kterým je možno poskytnout neinvestiční dotaci z rozpočtu M0:

- a) občanským sdružením, vyvíjejícím činnost podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů,
- b) obecně prospěšným společností, vzniklým podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů,
- c) účelovým zařízením církví, zřízeným podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů,
- d) právnickým osobám, založeným nebo zřízeným k poskytování zdravotnických, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a k poskytování sociálně-právní ochrany dětí,
- e) dalším právnickým osobám, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Podmínky pro poskytování dotací

(výpis z Odborného nařízení M0, které je možno stáhnout do PC)

9. Dotace se poskytují na základě Žádosti nestátní neziskové organizace o státní dotaci (dále jen Žádost), zpracované podle **přílohy č. 1** (*soubor možno stáhnout*) tohoto Odborného nařízení, kterou se nestátní nezisková organizace přihlašuje svým projektem do výběrového dotačního řízení k uskutečnění programů vyhlášeným podle čl. 8 tohoto Odborného nařízení. **Žádost**, jejíž obsah tvoří údaje o projektu, **předkládá nestátní nezisková organizace na každý projekt samostatně. Údaje uváděné v Žádosti musí být úplné a pravdivé.** Součástí Žádosti je Kalkulace neinvestičních nákladů na projekt a Podrobný rozpočet neinvestičních nákladů na projekt navrhovaných k financování z prostředků dotace požadované na Ministerstvu obrany podle **přílohy č. 2** tohoto Odborného nařízení včetně komentáře, jehož minimální rozsah tvoří propočet osobních nákladů, kvantifikace materiálních nákladů a služeb a uvedení účelu, na který jsou tyto neinvestiční náklady projektu k jeho uskutečnění určeny.

K Žádosti nestátní neziskové organizace přiloží:

- a) ověřenou kopii dokladu o **registraci** nestátní neziskové organizace, resp. o evidenci nebo výpisu z obchodního rejstříku,
- b) ověřenou kopii **stanov** nestátní neziskové organizace včetně jejich změn, pokud již nebyly poskytovateli dotace zaslány,
- c) ověřenou kopii potvrzení příslušného orgánu státní správy o **přidělení identifikačního čísla** nestátní neziskové organizaci,
- d) kopii smlouvy o účtu potvrzenou peněžním ústavem, u něhož je účet nestátní neziskové organizace veden.

Ověření kopií nesmí být starší než tři měsíce !!! Bez těchto dokumentů nebude žádost o dotaci v komisi projednávána.

Dále k Žádosti připojí vyjádření příslušného vojenského útvaru, školy nebo jiného zařízení rezortu obrany, se kterým bude nestátní nezisková organizace při realizaci projektu spolupracovat – jestliže takový na teritoriu působnosti organizace existuje.

Pokud má nestátní nezisková organizace pobočky, předkládá za tyto pobočky „Žádost“ nestátní nezisková organizace, která je registrována (evidována) a bylo jí přiděleno identifikační číslo organizace. Jako „realizátor projektu“ se potom uvede příslušná pobočka.

Termíny předložení žádostí a jejich řešení:

- ❑ převzetí žádostí od nestátních neziskových organizací (dva výtisky originálu s razítkem + přílohy)!!
do 31.12. 2004 (nejpozdější razítko pošty je 31. 12. 2004, pozdější nebude realizováno)
- ❑ posouzení došlých žádostí o poskytnutí dotací hodnotitelskou komisí
do 31.3. 2005
- ❑ zaslání „Rozhodnutí o přidělení dotace“ nebo „Oznámení o nepřidělení dotace“
od 31.3. 2005 – průběžně
- ❑ vyúčtování přidělených finančních prostředků za předcházející kalendářní rok
nejpozději do 31. 12. 2005
- ❑ ověřování realizace projektů uvedených v žádostech
celoročně

Pokud organizace špatně, nebo nepřesně a neúplně vyúčtuje projekt za předcházející rok, bude její žádost o poskytnutí nové dotace ze seznamu žadatelů o nové dotace vyřazena !!!

Důležité poznámky k vyplňování žádostí

(zde se nejvíce chybí a hrozí vyřazení projektu pro jeho formální chyby):

- ❑ všechny údaje v předložené žádosti o poskytnutí dotace musí být vyplněny čitelně, přesně a úplně, včetně přesného názvu organizace – tak jak je zaregistrována na MV, její adresy, IČO, podpisu statutárního orgánu a razítka organizace
- ❑ číslo a datum registrace organizace **je ověřováno** – musí být přesné, tak jak je uvedeno registrační listině
- ❑ u čísla účtu peněžního ústavu **musí být** pobočka banky (pokud je), včetně přesné adresy a PSČ

bod 7.2 – výše požadované dotace, musí být přesně rozepsána do jednotlivých podbodů (osobní náklady + materiální náklady + nemateriální náklady = neinvestiční dotace celkem) – součty musí souhlasit.

bod 7.1 a bod 7.2 musí korespondovat s předloženou „Kalkulací neinvestičních nákladů na projekt“ (tiskopis je součástí žádosti) a kalkulace **bodu 7.2** musí být podrobně rozpracována do „Podrobného rozpočtu neinvestičních nákladů na projekt“ (tiskopis je rovněž součástí žádosti). **Celkové náklady projektu se musí rovnat = požadovaná dotace + vlastní podíl + ostatní podíly !!**

bod 8 – uvést skutečné příjmy organizace za rok 2004; není možné, aby organizace měla např. celkový příjem 100 000,- Kč a celkové výdaje 450 000,-Kč !! (kde ty peníze vzala?)

Soubory ke stažení z internetu:

Žádost o dotaci - formulář (Word)

Vyúčtování dotace - formulář (Word)

Přehled neinvestičních nákladů k vyúčtování dotace - formulář (Excel)

Programy dotační politiky MO na rok 2005

Kritéria pro hodnocení projektů

Odborné nařízení MO pro poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu

Kontaktní adresa:

Ministerstvo obrany

Odbor mimorezortní spolupráce

Sekce personální

nám. Svobody 471

160 01 Praha 6

Kontaktní osoba:

Ing. Dušan ČERVENKA

tel.: 973 214 732

fax: 973 212 118

E-mail: marecej1@army.cz

Obálku označte „projekt NNO - Ing. Červenka“

Programy a cíle dotační politiky rezortu obrany vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2005

V souladu s usnesením vlády ČR č. 586 ze dne 9. června 2004, k hlavním oblastem státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2005, stanovují se pro rok 2005 tyto rezortní programy podpor nestátních neziskových organizací:

Program 1: Podpora rozvoje vojenských tradic a kulturních aktivit

Popis programu:

- ☐ podpora utváření hrdosti na vojenské tradice, posilování branného vědomí a odpovědnosti za obranu vlasti,
- ☐ podpora uměleckých a kulturních aktivit se zaměřením na Armádu České republiky (dále jen AČR).

Cíl programu:

Příspěk k rozvoji a upevňování hrdosti na vojenské tradice v ozbrojených silách a k uchování národní kultury včetně její prezentace na veřejnosti.

Program 2: Podpora sportu a branné přípravy

Popis programu:

- ☐ podpora rozvoje fyzické zdatnosti vojáků včetně činností k získání speciálních dovedností a návyků,
- ☐ podpora sportovních aktivit a dalších činností spojených s rozvojem branné přípravy zaměstnanců AČR, jejich rodinných příslušníků a dobrovolných záloh.

Cíl programu:

Zvýšit fyzickou zdatnost a posílit speciální dovednosti vojáků z povolání. Příspěk k zabezpečení sportovní a branné přípravy zaměstnanců AČR, jejich rodinných příslušníků a dobrovolných záloh.

Program 3: Podpora prevence sociálně nežádoucích jevů a prevence kriminality

Popis programu:

- ❑ podpora primární sociální prevence a prevence kriminality s působením na zaměstnance AČR včetně jejich vzdělávání v souvisejících sociálních oborech, zejména komunikace, zdravého životního stylu a duševní hygieny,
- ❑ podpora projektů na pomoc při překonávání psychických potíží vojáků, vracejících se ze zahraničních misí a jejich rodinných příslušníků.

Cíl programu:

Primární sociální prevencí a prevencí kriminality působit na eliminaci sociálně nežádoucích vlivů v ozbrojených silách.

Program 4: Podpora ochrany občanů v nouzových situacích a humanitární pomoc

Popis programu:

- ❑ podpora přípravy občanů pro situace nouzových stavů, zejména v působnosti Ministerstva obrany a akcí spojených s poskytováním humanitární pomoci při živelních pohromách a krizových situacích v České republice i v zahraničí.

Cíl programu:

Přispět k přípravě občanů na nouzové stavy a překonání důsledků mimořádných událostí a živelních pohrom.

Kritéria pro hodnocení projektů

- a) Úplnost, včasnost a správnost předložení „Žádosti o poskytnutí neinvestiční dotace“ včetně požadované dokumentace.
- b) Soulad zaměření projektu s popisem a cílem programu.
- c) Prokázání splnění základních podmínek pro poskytnutí dotace (dle části „C“ Odborného nařízení).
- d) Očekávané výsledky projektu měřené podle kritérií:
 - počet účastníků projektu
 - podíl požadované dotace k počtu účastníků projektu
 - podíl rozpočtu projektu k počtu účastníků
 - podíl požadované dotace k celkovému rozpočtu projektu
- e) Prokázání kvalifikačních předpokladů a schopnosti projekt realizovat v navrženém rozsahu.
- f) Včasné, správné a úplné finanční vypořádání obdržené dotace za minulý rok.
- g) Prezentace projektu na veřejnosti včetně médií a tradice projektu.
- h) Rozsah spolupráce s vojenskými útvary, vojenskými školami a jinými rezortními zařízeními při realizaci projektu.
- i) Dotace budou poskytovány pouze zaregistrovaným subjektům, nikoliv vnitřním organizačním jednotkám.
- j) Dotace budou poskytovány jen na konkrétní aktivity, jejichž výsledky lze měřit podle kritérií.
- k) Podporovány budou projekty s požadavkem na dotaci **do 500 tisíc Kč**. Nebudou podporovány projekty, ve kterých náklady na realizaci dotačního procesu převyšují požadovanou dotaci na projekt (cca **do 20 tis. Kč**).

- l) Projekty, na které jsou poskytovány dotace i jinými ústředními orgány státní správy, budou podporovány zcela výjimečně.

CIAF 2004

Vážení příznivci letectví a milí návštěvníci brněnských leteckých dnů, po loňském zdařilém 10. jubilejním leteckém svátku zde na letišti v Tuřanech máme i tento rok příležitost zhlédnout špičkové výkony vojenských letců takřka z celé Evropy, a také mimořádné výkony našich pilotů na sportovních a ultralehkých letounech. CIAF následuje po krásných ukázkách plachtařského i motorového létání v rámci 80. výročí Létání nad Medládkami, kde se minulý týden setkali mladí i starší vyznavači tohoto krásného leteckého sportu.

Jihomoravský kraj a jeho metropole Brno se stávají atraktivním místem pro prezentaci toho nejlepšího, co dnes můžeme v letectví a leteckém průmyslu vidět. Organizace leteckého svátku CIAF agenturou Czech Air Force Benevolent Fond's Agency, reprezentovanou pány Cabicarem, Sukem a Fialou si zaslouží jen uznání. Tak jako předcházejících leteckých dnů velitele vzdušných sil, tak i dnešních CIAFů se rovněž zúčastňují veteráni druhé světové války, kteří se spolupodíleli na tom, že Československá republika v roce 1945 stála na straně vítězných mocností. Spolu s nimi – plk. Emilem Bočkem, pplk. Václavem Chocenským, plk. Vladimírem Frosou, plk. Jánem Setrákem a dalšími – budeme dnes a zítra sledovat ukázky našich a zahraničních pilotů a společně se i těšit na 12. CIAF, na kterém bychom podle vyjádření náčelníka GŠ AČR genpor. Štefky měli zhlédnout také letecké umění českých pilotů na nadzvukových letounech JAS-39 Gripen.

Provolávám Letu zdar!

Z vystoupení plk. Ing. Stanislava Filipa, předsedy Svazu letců ČR

Letci v SNP

Stalo se už tradicí, že si každoročně v posledních srpnových dnech spolu s výročím Slovenského národního povstání připomínáme zejména jeho historický odkaz jako neoddělitelnou součást mezinárodního boje evropských národů proti fašismu a za obnovení naší národní svobody a státní svrchovanosti. Bylo to jedno z nejmohutnějších hnutí evropského odporu a zákonitě mělo a má svůj mezinárodní význam a dosah.

Odboj na Slovensku vrcholící Slovenským národním povstáním neměl jenom vojenský význam. Byl to zápas o ducha národa ve sporu o to, kdo jí vtiskne pečeť na celé generace. SNP představuje pokus o demokratickou korekturu rozporného vývoje na Slovensku, od Mníchova. Povstání obnovilo suverenitu ČSR na domácím území. Revoluční prvek předstartovala slovenská samospráva reprezentovaná Slovenskou národní radou a jejím výkonným orgánem. Jeho hlavním programovým cílem bylo pomoci urychlit porážku nacistického Německa a jeho spojenců a zbavit se také chyb a omylů předmnichovské státnosti a fašistického útlačku v letech tzv. Slovenské republiky a položit základy spravedlivé společnosti. V tomto boji přijalo spoluúčast hned od vzniku SNP i letectvo Slovenských vzdušných zbraní. Povstalecké letiště Tri Duby sehrálo v historii SNP významnou úlohu. Již v prvních dnech povstání se tady soustřeďovali letci-dobrovolníci z různých koutů Slovenska. Na letišti Tri Duby vznikla kombinovaná letka,

a ta se významně zapsala do historie SNP jako první letecká jednotka na území Slovenska. Od vypuknutí povstání do příletu 1. čs. samostatného stíhacího leteckého pluku v SSSR to byla jediná letecká jednotka, která bránila vzdušný prostor nad celým povstaleckým územím. Byla sice vyzbrojena zastaralou technikou, ale proti nepřátelské přesile poskytovala významnou pomoc a podporu pozemním jednotkám povstaleckého vojska.

Kombinovaná letka měla 29 pilotů, 15 pozorovatelů, 30 techniků a leteckých mechaniků, 17 zbrojařů atd. K dispozici měla 13 bojových letadel, ale jen 9 bojeschopných. Osádky, i když se zastaralou bojovou technikou, prováděly všechny druhy bojové činnosti. Spolu s funkcí stíhacího a bombardovacího letectva vykonávaly rovněž průzkumné a kurýrní lety. Mezi příslušníky kombinované letky bylo dostatek osobností – R. Božík, Cyprih, Goralík, Hanovec, Lupták, Jakáb, Brezina, Ocvirk, Zúber, Konvalinka, Bunta a další. Za dané situace byla potřebná velká odvaha a statečnost všech letců letky, aby se několik starých strojů pouštělo do boje s dobře vyzbrojeným nepřítelem, a to bez naváděcího a kontrolního systému. Bez pomoci vlastních návodčích dokázali letci ve vzdušných soubojích sestřelit sedm nepřátelských letadel. Na zemi poškodili tři německé Ju 87. Při útocích na pozemní cíle zničili značné množství techniky a živé síly. V boji zahynuli dva piloti – Ílovský a Kubovič a během bombardování letiště Tri Duby německou luftwaffe 21 příslušníků kombinované letky.

Činnost letky jako organické letecké jednotky na letišti Tri Duby neskončila odletem velitele letiště Kubici, velitele letky Šingloviče a jejich příslušníků, spolu s leteckou pěší rotou npor. Minky, do SSSR. Velení kombinované letky a funkci velitele letiště Tri Duby převzal npor. Kriško. I v omezených počtech plnili letci všechny úkoly. Poslední operační lety provedli letci Bunta a Gajdoš 24. 10. 1944 na dvou letounech B-534 a Kubovič na messerschmittu.

Za těchto obtížných podmínek byl přílet 1. čs. samostatného stíhacího leteckého pluku na Slovensko 17. září 1944 na polní letiště Zolná velkou neocenitelnou pomocí bojovníkům SNP až do 25. října 1944, kdy byl odvelen zpět do SSSR. A stejně tak příchod 2. čs. paradesantní brigády z SSSR, o čemž se nezaslouženě nemluví a na co se zapomíná.

Vysoké operační tempo kladlo na stíhače 1. čs. stíhacího leteckého pluku neobyčejné nároky. Ti však rychle v boji dokázali, že zvládli široké spektrum úkolů, spojených s operačními lety, které si vyžádaly vysoký stupeň operačního myšlení a tvořivého jednání. Pluk měl 22 stíhaček La-5FN a 22 pilotů pod velením štábního kapitána F. Fajtla a 84 příslušníků pozemního personálu.

Kromě „stíhacích“ úkolů se piloti museli co nejdříve velmi zodpovědně zhostit i funkce příslušící bombardovacímu letectvu, tj. podpory vlastní pozemní jednotky. Vyhledávání a likvidace nepřátelských pozemních cílů v členitém horském terénu a v úzkých údolích vyžadovalo od stíhačů, aby sáhli až na dno svého širokého registru individuální techniky a taktiky.

Od svého příletu během čtyřicetidenního působení pluku na povstaleckém území Slovenska stíhači sestřelili devět nepřátelských letadel, tři pravděpodobně, a sedm letadel vážně poškodili ve vzdušných soubojích. Na zemi zničili šest letadel německé luftwaffe a značné množství nepřátelské techniky a živé síly. V bojích zahynuli tři piloti – Vaculík, Mráz a Motyčka, dále jako partyzáni – Borovec, Medvedev, Šapošnikov, těžce raněni byli Řezníček a Loucký.

Při plnění bojových úkolů 1. čs. slp těsně spolupracoval s 2. čs. paradesantní brigádou z SSSR. Její jednotky statečně bojovali proti nepříteli na nejvíce ohrožených úsecích.

Stejně tak i létající a pozemní personál kombinované letky a její podřízené jednotky na letišti Tri Duby a další letecké útvary – prapor stotníka Kunici, Haluzického, Šlajcharta, včetně rotý posluchačů školy leteckého dorostu npor. Minky, kteří se kvůli nedostatku letadel

postavili jako první na pozemní odpor proti nepříteli, se stali přesvědčivým důkazem toho, že letecké přípravy na ozbrojené vystoupení našly své stoupence u většiny příslušníků slovenského letectva.

Jednotky velitelství leteckých zbraní, resp. letecké skupiny povstalecké armády, včetně 1. čs. slp štábního kapitána F. Fajtla po jeho příletu ze SSSR 17. 9. 1944, dosáhly počtu 954 osoby. Počet příslušníků leteckých jednotek, které bojovaly jako pěchota (prapor stotníka Haluzického, stotníka Kunici, roty npor. Mešky, Minky, Zubříka a jednotky spojovacího praporu vzdušných zbraní) činil 1185 osob. V jednotkách povstaleckého protiletadlového dělostřelectva působilo 1310 osob. V rámci celé letecké skupiny bojovalo 3449 osob.

Přílet 1. čs. slp 17. 9. 1944 jako první zahraniční letecké jednotky na povstalecké Slovensko ulehčil kombinované letce plnění úkolů. Společná aktivní činnost letky při obraně vzdušného prostoru nad povstaleckým územím Slovenska, úspěšné zásahy 1. čs. slp proti nepřátelskému letectvu v boji o získání a udržení nadvlády ve vzduchu, přímá i nepřímá podpora vlastních povstaleckých vojenských a povstaleckých jednotek v obraně i v útoku oběma leteckými útvary, značné ztráty, způsobené nepříteli na živé síle a bojové technice – to všechno zpomalovalo a zdržovalo postup jednotek wehrmachtu a zbraní SS do hlavního prostoru SNP a současně prodlužovalo existenci sovětského vzdušného mostu. Letectvo tak účinně přispělo k dvouměsíční obraně povstaleckého území.

V průběhu SNP vykonali letci kombinované letky celkem 250 operačních letů v trvání 460 hodin. Na nepřítele shodili 22 560 kg trhavých a zápalných bomb a vystříleli 55 000 ks nábojů. Rozhodili po území Slovenska téměř 1650 kg letáků a propagačního materiálu atd. Kromě operační činnosti se létající personál kombinované letky velmi intenzívně podílel na vybudování sovětského vzdušného mostu.

Letci 1. čs. slp uskutečnili 563 operačních letů v trvání 376 hodin. Na nepřítele shodili 624 bomb a vystříleli asi 50 000 kanónových nábojů.

Srovnání tohoto leteckého nasazení v SNP s délkou jeho trvání poskytuje představu o jeho obrovské intenzitě. Neměla by se také zapomínat nebo přecházet mlčením skutečnost, že historie českého a slovenského vojenského letectva má i svoji – tak říká – východní stránku. Nezapomínejme a nezlehčujme nikoho, kdo se zbraní v ruce bránil svou zem a nedovolme nikomu, aby rozvracel svazky zpečetěné společně prolitou krví. Žádá si to zájem historické paměti národa jako základního předpokladu zachování jeho bytí.

*Plk. doc. Ing. Ján Daňko, CSc.
(překlad zajistila redakce)*

ADRESÁŘ ASOCIACE „Vojáci společně“

Prezident ASOCIACE „Vojáci společně“

Sekretariát AVS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
ALC (973) 215 592, (973) 215 594
fax (973) 215 782
plk. Ing. Jan KRÍŽ

Sdružení čs. zahraničních letců 1939-45

Krakovská 12
110 00 Praha 1
tel. 222 211 189
genmjr. Stanislav HLUČKA

Sdružení čs. zahraničních letců-východ

Vítězné náměstí 4
160 00 Praha 6
ALC (973) 217 673
tel. 271 735 612
plk. doc. Ing. Ján DAŇKO, CSC.

Sdružení rehabilitovaných zaměstnanců AČR

Lidická 2356
390 03 Tábor
ALC (973) 301 172
plk. Dr. František LAMBERT

Svaz civilní obrany České republiky

U průhonu 32
170 00 Praha 7
Lubomír SOJKA
tel. 696 256 112

pověřen zastupováním:
pplk. Mgr. Ladislav RÍDL
Kamenická 41
170 00 Praha 7
tel. 233 380 034
mob. 604 998 813
e-mail: svazco.cr@wo.cz

Svaz letců České republiky

Letiště Kbely
197 06 Praha - Kbely
tel. 549 255 924
tel./ fax (zaměstnání) 541 260 168
tel./ fax (kancelář Praha 5) (973) 207 007
tel./ fax ALC (973) 207 050
mob. 728 511 865
plk. Ing. Stanislav FILIP

Svaz PTP-VTNP

Křížíkova 12
186 21 Praha 8 - Karlín
ALC (973) 205 405
tel. 274 820 065
mob. 777 006 379
Vladimír LOPATUK

Svaz vojáků v záloze České republiky

Na Strži 9
140 02 Praha 4
tel. 296 220 004
fax 222 210 337
mob. 603 440 943
e-mail: svz-cr@svz-cr.cz
mjr. Ing. Jan BADA

Svaz vojáků z povolání AČR

Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
ALC (973) 215 592, (973) 215 594
fax (973) 215 782
kpt. Ing. Roman DOBA

Unie armádních sportovních klubů ČR

Hotel „DUO“
Teplická 17
190 00 Praha 9 - Prosek
tel. 266 133 014, 737 141 603
mob. 602 340 687
fax 283 880 144
pplk. Ing. Ivo JOHN

Vojenské sdružení rehabilitovaných

Masarykova 815
280 02 Kolín II
tel. 321 726 019
plk. Ing. Rudolf ARLT

Vojenská sekce

Konfederace politických vězňů

Vítězné náměstí 4
160 00 Praha 6
ALC (973) 216 490
tel. 416 731 915
plk. Miroslav KOLENATÝ

Vojenský klub myslivosti

Vysočanská 570
190 00 Praha 9
tel. 220 405 168
mob. 605 206 891
pplk. Ing. Jan ŠEBEK

Zpravodajská brigáda

K Botiči 8
101 00 Praha 10
tel. 271 745 019
MUDr. Jaromír KLIKA

Podle sdělení předsedy

Sdružení domáckého odboje a partyzánů ČR

ing. Milana Gruse tato organizace není od 31. 2002
členem Asociace „Vojáci společně“.

ODBORNÉ RADY

pro přípravu záloh

Čechova 954/II
373 03 Rokycany

pplk. Ing. Roman HALÚZKA

tel. 371 725 632
mob. 603 438 968

pro reformu

VÚ 4009
Vítězné nám. 5
160 00 Praha 6

pplk. Ing. Vlastimil KOLÁŘ

ALC (973) 216 124
tel. 721 655 592

pro legislativu a právní věci

Ministerstvo obrany
VÚ 7542
nám. Svobody 471
160 01 Praha 6

plk. Ing. Jaroslav KOŠTÍŘ

ALC (973) 212 093

pro sociální oblast

Taussigova 1157
182 00 Praha 8

plk. Ing. Jaroslav KALIVODA

tel. 286 587 741
mob. 606 768 290

pro zdravotnické zabezpečení

Meziříčí 47
391 31 Dražice u Tábora

genmjr. MUDr. Milan SUCHOMEL

tel. 381 239 239

pro historii

J. Faimanové 6
628 00 Brno-Líšeň

plk. PhDr. Oldřich RAMPULA

ALC (973) 443 667
tel. 541 218 721, 541 183 667
fax 541 182 828 (VA)
mob. 606 833 744

pro publicistiku

Ministerstvo obrany
VÚ 1419
nám. Svobody 471
160 01 Praha 6

pplk. Dr. Antonín SVĚRÁK

ALC (973) 210 214
mob. 728 748 002

Zadavatel:

ASOCIACE „Vojáci společně“

Odpovědný redaktor:

pplk. v zál. Dr. Antonín Svěrák

Redakční rada:

pplk. v zál. PhDr. František Huťka, plk. v zál. Ing. Jaroslav Koštíř,
Pavel Krása, pplk. v zál. Ing. Miroslav Ott, mjr. v zál. Ing. Cyril Schejbal